

Hormatly ussat TikTok!

Category: Kitapcy, Publisistika, Romanlar

написано kitapcy | 26 января, 2025

Hormatly ussat TikTok! HORMATLY USSAT TikTok!

«Оңа болан höwes men höwesiň nämedigini bilmäenkäm geldi, Boş duran kalba gabat geldi-de, ony eýeledi».

Aňlaryň yzda süýrenýän we ruhlaryň okamagyň ummanyna çümmekden ýüz öwren pursatynda peýdasyz zatlaryň giňden ýaýrandygyny bušla we agalyk edýän çüýrükligiň keýpini gör. Häzirkizaman arap dünýäsinde şonsuzam okyjy gytlygyndan we halkyň okama ukybynyň pesdiginden kösenýärdik. «Snapchat», «TikTok» ýaly sosial mediýa ulgamlarynyň hökmürowanlygyndan soñ bela iki esse artdy.

Häzir ABŞ-Hytaý basdaşlygynyň esasy ugurlarynyň birine öwrülen «TikTok» sosial torundan söz açmak bilen bu ulgam hakda neşirýat we kitap industriýasyny gyzyklandyrýan heýjanlandyryjy habary dykgatyňza ýetireýin.

Emma habardan öñ sizi az-owlak garaşdyraýyn. Iki aýa golaý mundan öñ bir maşgalanyň üýşmeleňine gatnaşdym.

Liseýiň soňky synpynda okaýan ýaş gyz maňa merhum ýazyjy Gazi el-Kusaýbiniň «Azatlyk otagy» atly romanyny we ony nirden tapyp boljakdygyny sorady, ol bu romany okasy gelýän eken.

Men geň galdym, ondan el-Kusaýbiniň şeýle naýbaşy eseriniň bardygyny nirden bilyändigini soradym. Ol muny «TikTok»-daky joralaryndan eşidipdir.

Indi bolsa, «Şarku'l Avsat» gazetiniň «TikTok» hakda çap eden gyzykly habary barada aýdalyň...

TikTok

без танцев

снимай
продавай
зарабатывай

блогерам
экспертам
брендам

Ренат Янбеков

Soňky wagtlarda çap edilen habarlara we statistiki görkezijilere ynansaň-a, «TikTok» ulgamy neşirýatlardan has köp kitap mahabatyny edip, ýaşlaryň okama ukybynyň ýokarlanmagyna goşant goşanmyş. Meselem, fenomenleriň biri «Ahillesiň aýdymy» romanyndan bölekler ýaýradyp, 20 milliondan gowrak köp tomaşaçy üýşüripdir. Şondan soň romanyň ABŞ-daky satuwy dokuz, Fransiýadaky satuwy bolsa alty esse ýokarlanypdyr. Aprel aýynyň ahyrlarynda Parižde geçirilen kitap sergisine guramaçylyk edenler sergä gelen 100 mün adamdan 50 müñüniň 25 ýaşdan kiçi ýaşlardan ybaratdygyny mälim etdi.

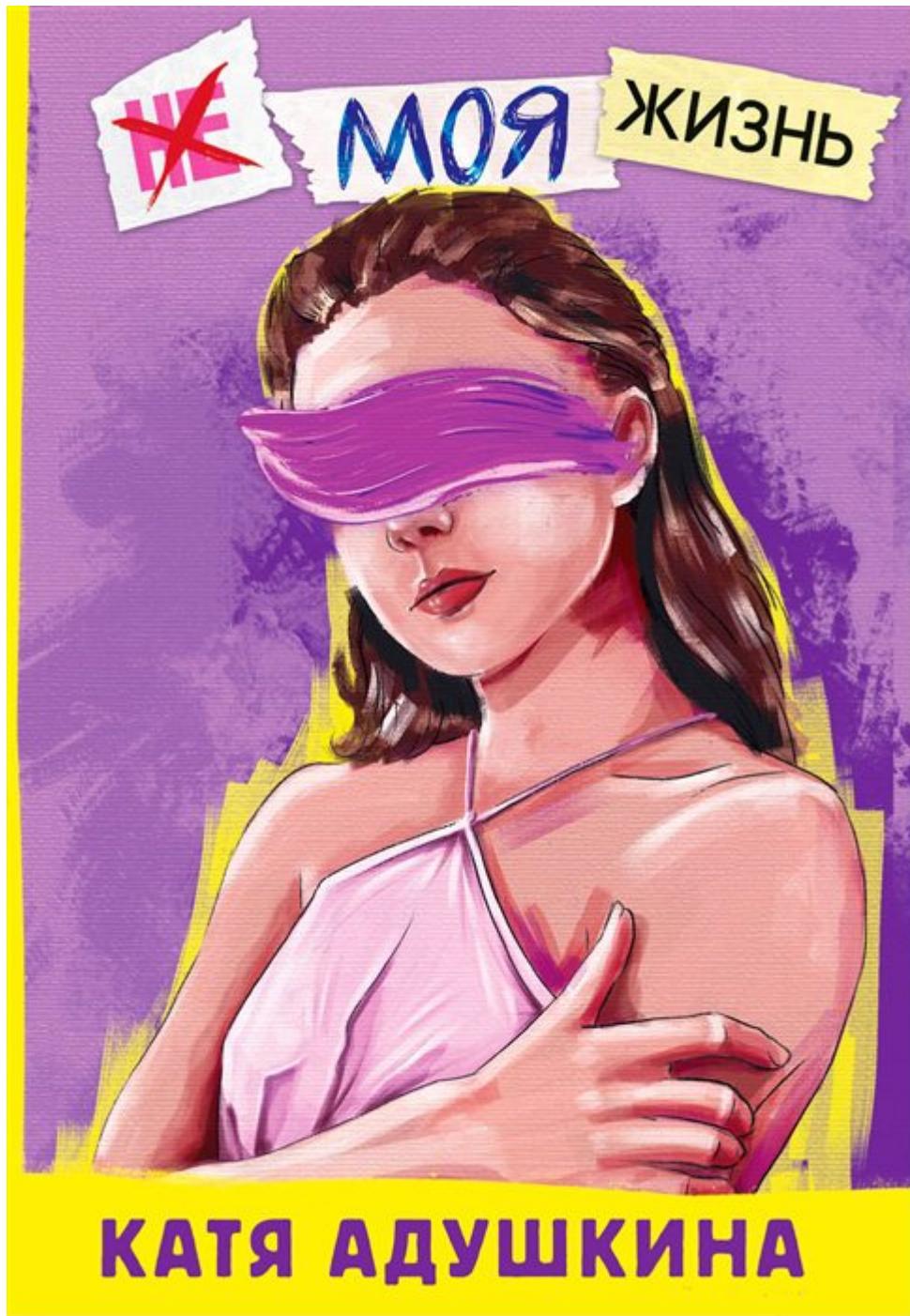
Munuň sebäbi käbirleriniň aýdyşy ýaly, şol gatlagyň sergä gatnaşmagynyň tölegsiz bolmagymy? Pariždäki guramaçylar şeýle «deňsiz-taýsyz» gatnaşygy Fransiýada şol ýasdakylara berilen tölegsiz gatnaşma mümkünçiligine däl-de, «TikTok» ulgamyna baglanychyrdy we «TikTok»-da bu ýasdakylaryň ünsüni çekmek üçin mahabat berilendigini aýtdy.

Bu heýjanlandyryjy habardan alynmaly sapak ýa-da sapaklar näme bolmaly?

Birinjisi: ýaş gyzlaryň we oglanlaryň okamaýandygyny ýa-da düýpli we ölçegli many-mazmun islemeýändiklerini aýtmak nädogry.

Ikinjisi: «TikTok» ýaly ulgamlary kitap sektoryny janlandyrma we okama ukybyny ýokarlandyrma ýaly meselelerde peýdalanyp bolmajakdygyny aýtmagam dogry däl.

Diýmek, ýalňyşlyk başga ýerde. Ýagny, kitap kerwenlerini sosial mediýa metrosyndaky ýaşlar duralgalaryna ýetirmek üçin amatly ýollaryň çekilmmezliginde. Neşirýat we kitap sektorynda iş alyp barýanlaryň içinde şu ugurlarda kemçilijler bar: ilki bilen kitap we okama industriýasy boýunça «höwes», soňra bu industriýany herekete geçirip biljek zatlara degişli hakyky «garayýş»...

Bütin bularyň üstünde diňe anyk söwda we satuwa çykarma hasaplaryndan hereket etmeýän ýokary «köpöwüşginlilik» bar. Tanymal saud neşirýatçylaryň biri maňa neşirýatlarda iň köp satylan kitabyň on ýyla golaý wagtyň dowamynda 8 müň ekzemplýardan geçmeýändigini aýtdy.

Okama ukybynyň pes bolmagynyň örän köp sebäbi bar. Mysal üçin, Saud Arabystanynda ýazyja hiç hili «goldaw» berilmezligini, okyjy klublarynyň ýoklugyny, käbir romanlary dramatiki eserlere öwürjek bolunmaýanyny, kitap önemciliğiniň (kagyz, çaphana we ş.m.) adalgalaryna diňe salgyda bakna söwda adalgalary ýaly garalýanyny şol sebäplerden hasaplap bolar.

Şeýle-de, kagyздыр китабыň käbir bize ýakyn ýurtlardan salgytdan azatdygyny aýtmak gerek.

Dogrusyny aýtmaly bolsa, adam hiç haçanam okama ukybyndan el çekmez.

Gymmatly maglumata we sungata bolan lezzetli gözleg okalýan zadyň süñni, serişdesi we liniýasy nähili bolanda-da, adamzat nesli ýaşasa ebedilik tükenmejek zerurlykdyr.

Bütin bulardan soň adamlaryň peýdasyna bolan bir zat galýar. Maglumatdan binesip we okama iýmitinden mahrum jemgyýet biziň halamaýan pikirlerimizi döredýänler üçin arzan awdyr...

Şahyr şeýle diýipdir:

*«Oňa bolan höwes men höwesiň nämedigini bilmäenkäm geldi,
Boş duran kalba gabat geldi-de, ony eýeledi».*

Mişari ZEÝDI,

Saud Arabystanly žurnalist.

Şenbe, 06.05.2023 ý. Publisistika